

dežela«. Menim, da so takšne akcije prava kulturna sramota. Ne morem razumeti, kako lahko nekdo nosi polno pločevinko piva več ur, ko pa jo izprazni, jo odvrže. Vem, da akcije zbiranja odpadkov služijo različnim sponzorjem, ki so izkoristili te akcije v komercialne namene.

Ko sem prehodil italijanske in avstrijske Alpe, Korziko in Tatre, nisem zasledil toliko odpadkov kot v naših gorah.

Predlagam, da bi namesto očiščevalnih akcij organizirali akcije za ozaveščanje planincev, da bi odnesli prazno embalažo v dolino. Čeprav so marsikje obešena opozorila, to še ne zaleže. Če bi na začetku akcije dosegli le polovično onesnažitev, bi po planinski liniji že bili na pol poti v Evropo. Pozivam še druge planince, ki odnašajo smeti v dolino, da se oglasijo in povedo svoje mnenje.

Milan Gombač, Celje

Plezalni pas proti zdrsom

V letošnji junijski številki Planinskega vestnika sem z zanimanjem prebral članek o plezalnem pasu proti zdrsom. Priznam, prebral sem ga kar večkrat, za pomoč pri razumevanju pa je bila tudi slika. Ko sem se nehal smejeti, sem videl, da stvar le ni tako smešna (še posebno, ker to ni prvoaprilska številka). Planinski vestnik je, kot ga poznam, dokaj resna revija, ki jo prebira veliko število planincev in ki so jim objavljeni strokovni članki koristen napotek pri njihovi hoji v gore. Že v eni od lanskih števil je bil objavljen članek o planinskem pasu, sedaj je predstavljena nova izvedba pasu in moram reči, da sta oba primera daleč od tistega, kar bi bilo vredno priporočati.

Svetujem vam, da se pred objavo takih člankov (reklamiranje določene opreme zasebnih proizvajalcev) posvetujete s kom, ki se na te stvari spozna, kajti ljudje imajo na tisoče idej in lahko se zgodi, da bomo kmalu namesto cepinov uporabljali buzdovane.

Jani Bele, Plešičeva 45,
Ljubljana

Vodniško urejena Hanzova pot

Kar nekaj časa je že od takrat, ko je bila Hanzova pot na Prisank zadnjič obnovljena tako, da je bil po tej zelo zahtevni poti pristop na vrh sorazmerno varen, čeprav povsem varen zaradi specifičnih naravnih predelov na njej (plazišče pod Hudičevim grabnom, prečnica mimo Turna) nikoli ni bil. Kljub temu planinci PD Kranjska Gora in reševalci GRS Kranjska Gora ugotavljamo, da je obisk te poti glede na stanje dokaj številen, zato smo v Kranjski Gori pričeli razmišljati, da bi pot, ki jo je izdelal legenda našega planinstva Hanza, obnovili, vendar ne več kot zelo zahtevno, pač pa kot vodniško pot, po kateri bi kranjskogorski vodniki vodili svoje kliente.

Kaj nas je privedlo do takega razmišljanja? V Kranjski Gori smo se vodniki, pa tudi turistični delavci ob podpori občine Kranjska Gora pričeli zavedati, da bo tudi v turistično planinski ponudbi, ki jo nudi Kranjska Gora z okolico, potrebno nekaj spremeniti v smislu bogatejše ponudbe, pa tudi varnejšega pristopa na naše okoliške vrhove, s sodelovanjem vodnikov, ki jih je v tem kraju kar nekaj. Zato smo se odločili, da eno izmed najzahtevnejših poti v Julijcih, Hanzovo pot, obnovimo na tak način, da bo pristop po njej na vrh Prisanka možen in varen le z vodnikom, sicer pa le za najizkušenejše planince in alpiniste. Tako urejene poti v tujih gorstvih že imajo, pri nas pa bi bil to prvi primer. S tem posegom pristop na Prisank tudi ne bi bil okrnjen, saj na Prisank vodijo poleg Hanzove poti še vsakršne poti, od lahke do zelo zahtevne.

Hanzova pot na Prisank bi bila tako opremljena le z vodniškimi sidrni klini, jeklenice pa bi ohranili le preko Hanzove stene, na vertikalni nad Hudičevim stebrom in morebiti pod kaminom vršnega dela Prisanka. Pot naj bi bila na novo markirana in označena, pred vstopom pa tudi v treh jezikih opremljena z informativno tablo o težavnosti. Kot vodniška pot bi morala biti na ustrezen način predstavljena tudi vsej slovenski javnosti, kar bi storilo naše

društvo; PD Kranjska Gora namreč v naslednjem letu praznuje visok jubilej, 90. obletnico delovanja, in ima namen ob tej priložnosti slovenski planinski javnosti ponuditi prav to novo obliko planinsko-turistične ponudbe.

Ker se zavedamo, da je potrebno opredeliti tudi status take poti, kakršne pri nas zaenkrat še ni, vas prosimo, da o tem razpravljate in izoblikujete svoja stališča ter nam pomagate pri uresničitvi tega projekta.

V pričakovanju vaše pomoči vas pozdravljamo s planinskimi pozdravi!

PD Kranjska Gora
predsednik
Andrej Žemva

iz planinske literature

Karavanke – planinski vodnik

To je planinski vodnik, da ga je veselje vzeti v roke, kajti od fotografije na naslovni strani do rož, podzemskega sveta in slapu na zadnji je v četrti, spremenjeni in dopolnjeni izdaji Karavank **Stanka Klinarja** eno samo prijazno povabilo na obisk tega pogorja.

Nova izdaja z letošnjo letnico natisa je bila karseda potrebna, kajti že zdavnaj sta pošli prva Klinarjeva izdaja tega vodnika iz leta 1971 in druga iz leta 1975 ter tudi tretja, popravljena in dopolnjena izdaja iz leta 1983. V poldrugem desetletju od zadnje izdaje se je na koncu koncev v naravi marsikaj spremenilo, po političnih spremembah so se na mejnih območjih z Avstrijo odprla nova gorska prostranstva, ki so bila njega dni za običajnega gornika praktično zaprta, marsikatera v prejšnjih vodnikih opisana pot zdaj ni več tisto, kar je bila, ta čas so nastale tudi nekatere nove ceste, ki približujejo Karavanke dolincem. To so že pred časom vedeli tako založnik, Planinska založba pri PZS, kot sourednik **Franci Savenc** in av-

tor Stanko Klinar, med katerimi pa prej ni prišlo do sporazuma. Nasledel je vodnik le pred nami: več kot 300 strani informativnega branja, vmes več lepih fotografij in risb planinskih koč, ki so delo **Antona Rojca**, vse skupaj začinjeno z ravnopravnimi zgodovinskimi podatki, ki dajejo delu še drugačno razsežnost.

Natančni profesor dr. Stanko Klinar nadrobno, vendar nikjer dolgozvezno opisuje poti po karavanskih gorah, hkrati pa se že v uvodu skupaj z založbo zavaruje tako, kot velejavajo sedanji časi: za opise poti v tem vodniku se je avtor, kot piše, potrudil po svoji najboljši vednosti in vesti, »vendar avtor in založba nista odgovorna za morebitno nesrečo ali škodo, ki bi jo utrpel uporabnik vodnika, ko se bo ravnal po tukajšnjih opisih. Za navodila iz vodnika se uporabnik odloča sam in tudi tvega sam. Avtor ne more vedeti, katere (trenutne) objektivne in/ali subjektivne danosti o(ne)mogočajo varen vzpon in povratek. Kdor hoče zmanjšati tveganje na najmanjšo možnost, naj si najame gorskega vodnika« – in avtor ob tem še svetuje, kje to lahko stori.

Tenkočutni avtor v uvodu ne more mimo Karavank, ki so še predvsem po političnih spremembah leta 1991 hkrati državna in jezikovna meja, in z žalostjo pojasnjuje, zakaj ne more več verjeti v slovenskost Karavank na obeh straneh državne meje: pragmatično mora v četrti izdaji na severnem delu Karavank spoštovati dvojezičnost. Kajpada ne more mimo svojih priljubljenih jezikoslovnih razmišljanj, ki jim posveti precejšen del uvoda, nekako pa da slutiti, kaj vse bi lahko prebrali v tej knjigi, če ne bi bila vodnik: koliko karavanskih človeških in družinskih zgodb je zvedel, ko je zbiral čisto faktografsko gradivo za to knjigo.

Stanku Klinarju velja verjeti in zapati, ko piše o lahkih, težkih in nevarnih poteh, gorah in brezpotjih. Zato naj bi bralci in prihodnji gorski popotniki po karavanskih hribih nad vse resno vzeli njegove opise, ki bodo bralca varno pripeljali na njegov visoki cilj in od tod v dolino.

Marjan Raztresen

Dopolnilo k Priročniku za vodnike

Za šolo nepalskih gorskih vodnikov NMA je PZS izdala prvo dopolnilo Priročnika za osnovni tečaj (PV 1996/404). Uredil in pripravil ga je **Bojan Pollak** ob pomoči **Jožeta Zupana** (prečenje rek), pri tehniki je sodeloval **Vlado Schlamberger**.

Po uvodu je v knjižici prvo poglavje, kako in kje poučevati. To bi si veljalo zapomniti tudi pri organizaciji naših tečajev, saj vsaka koč ali dom ne ustrežata vsem pogojem, saj za redno šolanje veljajo neka določila. Sledi navigacija (vodenje, usmerjanje) pri hoji in plezanju, kako izbirati in se odločati za poti in kje začeti s plezanjem. Sledi prečenje rek. Tega v našem vodništvu do sedaj nismo obravnavali, toda UIAA za prostovoljnega vodnika predpisuje tudi to. Poglavje o gorski hoji in plezalni tehniki je razdeljeno, tu so obdelane novosti, kajti ostalo je bilo napisano že prej. Tako je, na primer, obdelan plezalni pas in dodan še improviziran pas ter navezovanje nanj, pa tudi marsikaj o varovalnem osebem kompletu in klinih. Razloženi in natančno določeni so pojmi stojšče, varovališče in sidrišče, povedanega je precej o klinih in drugih pripomočkih. Na koncu je napisano, koliko zdržijo posamezni vozi, ki so včasih lahko šibka točka. Po bežnem pogledu na skice zdrži še največ osmica, okoli 73 odstotkov. Razloženo je tudi, kako se giblje ob stalni vrvi navzgor in navzdol.

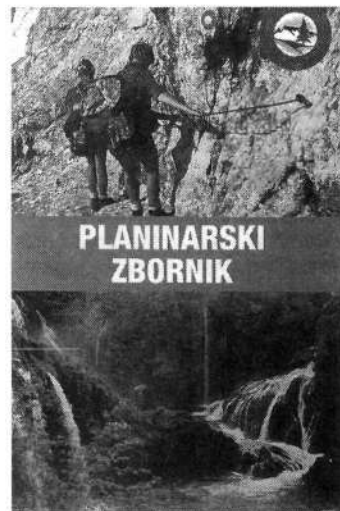
Knjižica je tako kot prejšnje formata A5, je tanjša, saj ima le 54 strani, in opremljena s 190 nazornimi skicami. Kot piše na prvi strani, je samo za interno uporabo.

B. J.

Planinski zbornik

Minilo je že trinajst let, odkar Varaždinec **Tomislav Jagačić**, čigar planinski staž je dolg 46 let, sodeluje s Planinskim vestnikom in prijateljuje s slovenskimi planinci, od katerih so bili nekateri udeleženci njegovih desetdnevni planinskih

potovanj na Durmitor, Taro, Komove in Maglič. Ob koncu letošnjega leta pa je Jagačić razveselil planince s publikacijo, ki ji je dal naslov Planinski zbornik. Gre za 179 strani debelo pravo knjigo s trdimi platnicami, v kateri 29 avtorjev piše o gorah in gorski naravi. Na naslovnici je fotografija sestopa s Planjave proti Kamniškemu sedlu in lep motiv s Plitvičkih jezer. Med besedilom je v knjigi sto fotografij, med prispevki pa je nekaj tudi takih, v katerih hrvaški planinci opisujejo slovenske gore in gornike. Vsekakor je

vreden omembe prispevek enega od prvih plezalnih vzponov na Velike pečine hrvaške Ravne gore, ki ga je davnega leta 1953 napisal **Maks Meško** iz Ormoža, po katerem se zdaj imenuje tamkajšnje planinsko društvo.

Založnik zbornika v tisoč izvodih je varaždinska tiskarna Tiva, sozaložnik pa Hrvaško planinsko društvo Dugi vrh iz Varaždina.

Kot pravi urednik Planinskega zbornika Tomislav Jagačić, je prišel na zamisel o zbirki planinskih vtisov, pogovorov in razmišljanj kot avtor številnih takih prispevkov za različna glasila: verjetno bi še kateri od planincev hotel gornškemu somišljeniku povedati, kaj je doživel v svetu, ki mu pomeni življenje. Poleg tega naj bi v tej publikaciji ohranili pred pozabo pomembne planinske jubileje in druge dogodke, pa tudi spomine.